

HANDLEIDING ACTIES

De nieuwe High 5 campagne van het Octopusplan richt zich naar **secundaire scholen** met als doel **jongeren op vlak van verkeer op een positieve manier te sensibiliseren en hen te laten nadenken over hun verkeers – en mobiliteitsgedrag**. De leerlingen begeleiden enkele verkeersacties op een nabijgelegen lagere school waarbij ze als ‘rolmodel’ fungeren. **Er zijn vijf stappen en vijf mogelijke acties.**

STAP 1	VERANTWOORDELIJKE + MATERIALENKIT
	Duid een High 5 verantwoordelijke aan. Start een werkgroep op met alle betrokken personen. Bekijk de materialenkit en verdeel de materialen van de verschillende verkeersacties.
STAP 2	MAAK AFSPRAKEN (BEGIN SEPTEMBER)
	Neem contact op met een nabijgelegen Octopusschool (lijst beschikbaar op www.octopusplan.info >leden) en bespreek de verkeersacties die jullie wensen uit te voeren op die lagere school. Nodig hen ook uit voor de werkgroep.
STAP 3	COMMUNICATIE
	Communiceer over High 5: hang de affiches op een zichtbare plaats, zet een berichtje in de nieuwsbrief /website/facebookpagina van de school, bezorg de voorbeeldbrieven aan de lagere school.
STAP 4	ORGANISEER
	Organiseer de verkeersacties naar keuze en vink deze aan op de affiches. Meer informatie en tips over de acties op de volgende pagina's.
STAP 5	EVALUEER EN REGISTREER
	Plan een evaluatie met de lagere school en vul de bevraging in op onze website. Registreer de gegevens uit de acties (fietscontrole en telactie) en stuur enkele leuke foto's door.

Deel leuke foto's of filmpjes van de acties en maak kans op een mooie prijs!
#High5

#Strapdag / #Fietscontrole / #Telling / #Peraatvoordeschoolstraat / #Debat

1. WELKOM STRAPPERS (vrijdag 21 september)

DOEL

Deze actie geeft een fantastisch welkom aan alle strappers en trappers op de Strapdag op 21 september. De actie stimuleert en belooft leerlingen die zich duurzaam naar school verplaatsen.

INHOUD MATERIALENKIT

- Spandoek High 5 'Welkom Strappers'
- Kleef tatoos (zie instructiefilmpje online)

VOORBEREIDING

- Breng de lagere school op de hoogte van de geplande acties.
- Bepaal intern **welke leerlingen** deze actie zullen begeleiden (welke klas, leerjaar) en bespreek dit met de werkgroep.
- Maak een duidelijke **taakverdeling** en breng iedereen goed op de hoogte.
- Maak **afspraken** rond tijdstippen, locatie en vervoerswijze naar de lagere school.

OPDRACHTEN TER PLAATSE

- **VERSIERING:** versier de schoolroutes (in overleg met de gemeente) en de schoolpoort, verzin opdrachten of leuke slogans, ballonnen, wimpels, enz.
- **ONDER DE SPANDEK:** gebruik de spandoek '**welkom strappers**', bind deze aan twee grote stokken en laat de aangekomen leerlingen eronderdoor stappen of trappen!
- **APPLAUSTEAM:** vorm een applaushaag voor de aangekomen strappers en geef hen een 'high 5'.
- **KLEEF TATTOO:** een coole kleef tattoo voor elke strapper.
- **FOTOTEAM:** zorg voor een camera en een fotohoek (wees creatief met de achtergrond), neem sfeerbeelden van de Strapdag.
- **ANDERE TIPS:** ondersteun de lagere school bij geplande activiteiten (fietsvaardigheidsparcours, fietscarwash, enz.).

NAZORG

- Maak een leuke herinnering voor de lagere school, bv. een grote fotocollage of een digitaal fotoverslag.

2. PARAAT VOOR DE SCHOOLSTRAAT (17 september – 12 oktober)

DOEL

De doelstelling is het verbeteren van de luchtkwaliteit in schoolomgevingen en het verminderen van de chaos aan de schoolpoort door het invoeren van schoolstraten of stapspots. De campagne roept scholen en gemeenten op om gedurende een maand een schoolstraat of stapspot uit te testen.

VOORBEREIDING

- Ga na of een nabijgelegen lagere school **ingeschreven** is voor de campagne 'Paraat voor de Schoolstraat' via <https://www.paraatvoordeschoolstraat.be/scholen/>.
- **Contacteer de school** om hen te ondersteunen bij het testen van een schoolstraat (of stapspot).
- **Test je eigen schoolstraat of stapspot.**
- Indien er geen lagere scholen ingeschreven zijn, onderzoek dan of er scholen zijn waar een schoolstraat of een stapspot getest kan worden en of er bereidheid is.

STAPPENPLAN (uitgebreide versie op de website)

1. **Inschrijven:** test een schoolstraat (of stapspot) van 17 september tot 12 oktober.
2. **Kernteam:** start een **werkgroep** en bespreek het stappenplan.
3. **Draagvlak:** toets de **bereidheid** bij leerlingen, (groot) ouders en buurt.
4. **Aanvraag:** dien een aanvraag in bij stad/gemeente voor het inrichten van een tijdelijke schoolstraat.
5. **Communicatie:** breng zoveel mogelijk mensen op de hoogte van het proefproject.
6. **Proefperiode: test** de schoolstraat tijdens de proefperiode.
7. **Evalueer** het proefproject via online of papieren enquête.
8. **Definitieve invoering** (indien mogelijk) na succesvolle proefperiode.

NAZORG

- **Evalueer** het project via de enquête op www.paraatvoordeschoolstraat.be.

De Tuimeling, Zemst

Don Boscoschool, Sint-Niklaas

Wispelberg & Klimop, Gent

3. FIETSCONTROLE (datum naar keuze, september – december)

DOEL

Nagaan of de fiets wettelijk in orde is en het geven van suggesties/tips rond fietsuitrusting. Na de controle krijgen leerlingen van de lagere school de controlekaart mee naar huis met het advies (indien nodig) om de fiets zo snel mogelijk in orde te brengen. De actie stimuleert tevens de secundaire leerlingen om de eigen fiets in orde te brengen.

INHOUD MATERIALENKIT

- Fietscontrolekaarten
- Kleef tatoos

VOORBEREIDING

- Spreek een **datum** af met de lagere school en bepaal het aantal controles (welk leerjaar, klassen, enz.). Er zijn 250 fietscontrolekaarten ter beschikking in het pakket.
- Heeft de school al een fietscontrole ingepland (eventueel samen met politie) combineer dan beide acties.
- Kies een **locatie** waar voldoende ruimte is voor de controle (speelplaats, fietsenstalling,...).
- Bepaal **welke leerlingen** de controles op de school gaan uitvoeren.
- Geef de 'controleurs' een **briefing** (overloop de fietscontrolekaart) en spreek locatie, datum, tijdstip en vervoerswijze met hen af.
- **Kondig de fietscontrole aan** via de website, nieuwsbrief, facebookpagina van de lagere school.
- Bezorg de **voorbeeldbrief** aan de lagere school (te downloaden via onze website).

OPDRACHTEN TER PLAATSE

- **FIETSCONTROLE:** zorg voor een controlepunt met meerdere 'controleurs'. De controleur kijkt de fiets na en vult de kaart in. Na de controle krijgt de leerling een exemplaar mee naar huis. Het kleine afscheurstrookje houdt het High 5 team bij voor de nazorg.
- **PIMP JE FIETS:** laat wachtende leerlingen de eigen fiets pimpen, voorzie hiervoor allerhande leuke materialen (koordjes, vlaggen die de kinderen kunnen inkleuren, pompons, enz.), zorg voor begeleiding door een High 5 team.
- **KLEEF TATTOO:** Na de twee voorgaande posten, kunnen kinderen nog een kleef tattoo laten zetten.
- **FOTOTEAM:** zorg voor leuke foto's van de actie en de gepimpte fietsen.

NAZORG

- **Registreer** de resultaten van de fietscontrole van de lagere school via www.octopusplan.info/high5fietscontrole.
- **Deel de resultaten** met de lagere school en andere betrokkenen.

4. TELACTIE (data naar keuze, september – december)

DOEL

Een beeld krijgen van **het verkeer (aantal en type) in de schoolomgeving** op een bepaald tijdstip (verkeerstelling) en **de vervoerswijze** (Modal Splittelling) van de schoolgaande kinderen. Na afloop worden de tellingen online geregistreerd en kan de school verdere acties plannen.

Let op! De telactie gaat (bij voorkeur) op 3 verschillende data door en bestaat uit twee soorten tellingen (Verkeerstelling en Modal Splittelling).

INHOUD MATERIALENKIT

- **10 handtellers** in verschillende kleuren
- **2 grote telposters** 'Verkeerstelling' en 'Modal Split'
- **Telbladen** te downloaden via www.octopusplan.info/high5telling

VOORBEREIDING

- Spreek **drie data** met de lagere school af waarbij telkens de 2 tellingen gebeuren.
- Bepaal in samenspraak met de lagere school de **locatie** van de **verkeerstelling**. De telling voor de Modal Split gaat best aan de schoolingang door.
- Bepaal welke **leerlingen de tellingen gaan doen, maak twee teams** (Verkeerstelling /Modal split).
- Geef de 'tellers' een **briefing** (overloop de instructies) en spreek locatie, datum, tijdstip en vervoerswijze met hen af.
- **Kondig de tellingen aan** via de website, nieuwsbrief, bezorg de voorbeeldbrief aan de lagere school (te downloaden via onze website).
- Vul de **praktische gegevens** in op het telblad en de telposter (locatie, datum, dag en weersomstandigheden).

VERKEERSTELLING

- **LOCATIE:** tel op een plaats waar het verkeer het traagste rijdt, vermijd bus- en tramhaltes en tel niet op een kruispunt of rotonde. Tel je toch op een drukke locatie, doe dit dan met twee (elk een richting). Zorg voor een veilige telplek en draag een fluoehesje.
- **TELLERS:** duid de 'tellers' aan (iemand telt de voetgangers, iemand de fietsers, enz.), geef elke leerling een eigen handteller).
- **TIMEKEEPER:** iemand die de **timing** in de gaten houdt en dit aan de tellers doorgeeft (er wordt best in kwartieren geteld).
- **NOTULIST:** iemand die per kwartier het aantal opvraagt bij de tellers en dit noteert op het telblad.

MODAL SPLIT

- **LOCATIE:** leerlingen die tellen, installeren zich op een zichtbare plaats (aan een tafel) aan de schoolingang. Zijn er meerdere ingangen, zorg dan voor meerdere telposten. De 'tellers' vragen aan elke leerling hoe hij/zij naar school is gekomen en turven dit via het telblad.
- **VISUALISEER:** naast het turven kan het leuk zijn om creatiever te tellen. Voorzie bijvoorbeeld transparante buizen waar elke leerling een balletje in werpt (groen voor voetganger, blauw voor fietser, enz.), werk met gekleurde kleefblaadjes of -rondjes die de kinderen zelf op een juiste plek kleven, maak torens met lego in vier kleuren, enz. Genoeg ideeën om de telling kleurrijker en visueler te maken.

NAZORG

- **Kleur de twee grote posters** in voor de lagere school
- **Registreer** de resultaten van de tellingen via www.octopusplan.info/high5telling.
- **Deel de resultaten** met de lagere school en andere betrokkenen.

5. DUURZAME MOBILITEIT – DEBAT (datum naar keuze)

DOEL

Het debat laat leerlingen van de derde graad nadenken over hedendaagse vervoersmodi en actuele mobiliteitstopics. Deze sessie geeft de leerlingen inzicht over het gebruik van het **juiste vervoersmiddel op het juiste moment** (bv. te voet of met de fiets naar de winkel, met de trein naar het werk of met de auto naar locaties die moeilijk bereikbaar zijn).

VOORBEREIDING

- **Prik een datum** voor het debat (tijdens een lesuur of tijdens de middagpauze) en breng leerlingen vooraf op de hoogte.
- **Download de lesfiche: 'High 5 - Duurzame mobiliteit'** via www.octopusplan.info/high5debat.
- Gebruik deze lesfiche als **inspiratie** om het debat in te vullen, kies zelf welke vragen aan bod komen naargelang de interesse en de beschikbare tijd.
- **Verdeel de klas in groepen** en voorzie het nodige materiaal (schrijfmateriaal, posterpapier,...), print eventueel de nodige artikels uit de lesfiche.

DEBAT/REFLECTIE (voorbeeldvragen uit de lesfiche)

- Welke **hedendaagse vervoersmodi** zijn er (deelfietsen, deelauto's, waterbus, enz.)?
- Wat zijn de **voor- en nadelen** van elk vervoersmiddel?
- Wat is het meest gebruikte vervoersmiddel in de klas/op school? En waarom?
- Wat zijn de meest gebruikte **argumenten bij een bepaalde vervoerskeuze**?
- Hoe bereken je de **CO2-uitstoot** van je verplaatsing? Bereken je eigen ecologische voetafdruk.
- Hoe doet **België het t.o.v. andere landen**, vergelijk met andere steden (Parijs, Kopenhagen,...)?

NAZORG

- Koppel de **belangrijkste bevindingen** op bovenstaande zaken terug via het **invulformulier** op www.octopusplan.info/high5debat.